Finanšu ministrija

Valsts budžeta bāze un izdevumu pārskatīšanas rezultāti 2027.-2030. gadam

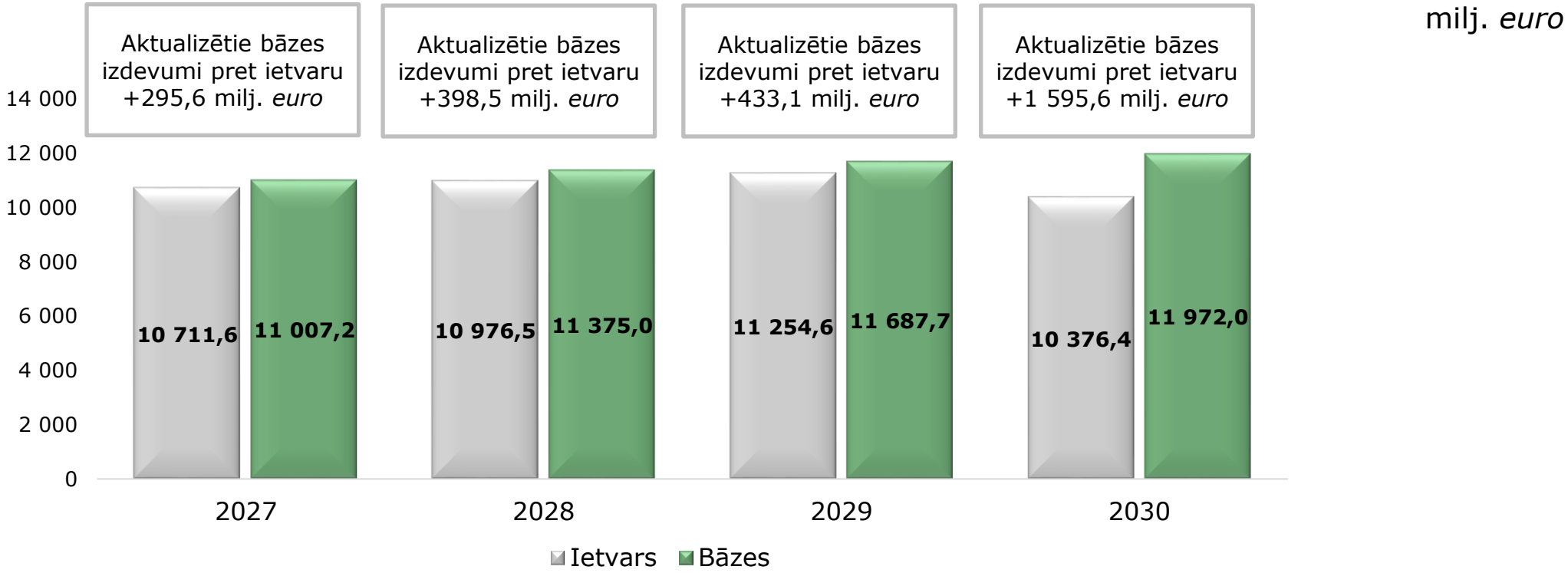
Informatīvais ziņojums «Par valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzi un izdevumu pārskatīšanas rezultātiem 2027., 2028., 2029. un 2030. gadam»

2026. gada 24. novembris

Finanšu ministrija

Valsts pamatbudžeta bāzes izdevumi valsts pamatfunkciju īstenošanai 2027-2030 paredz papildu finansējumu valsts drošības spēju stiprināšanai un saistību izpildei

milj. *euro*

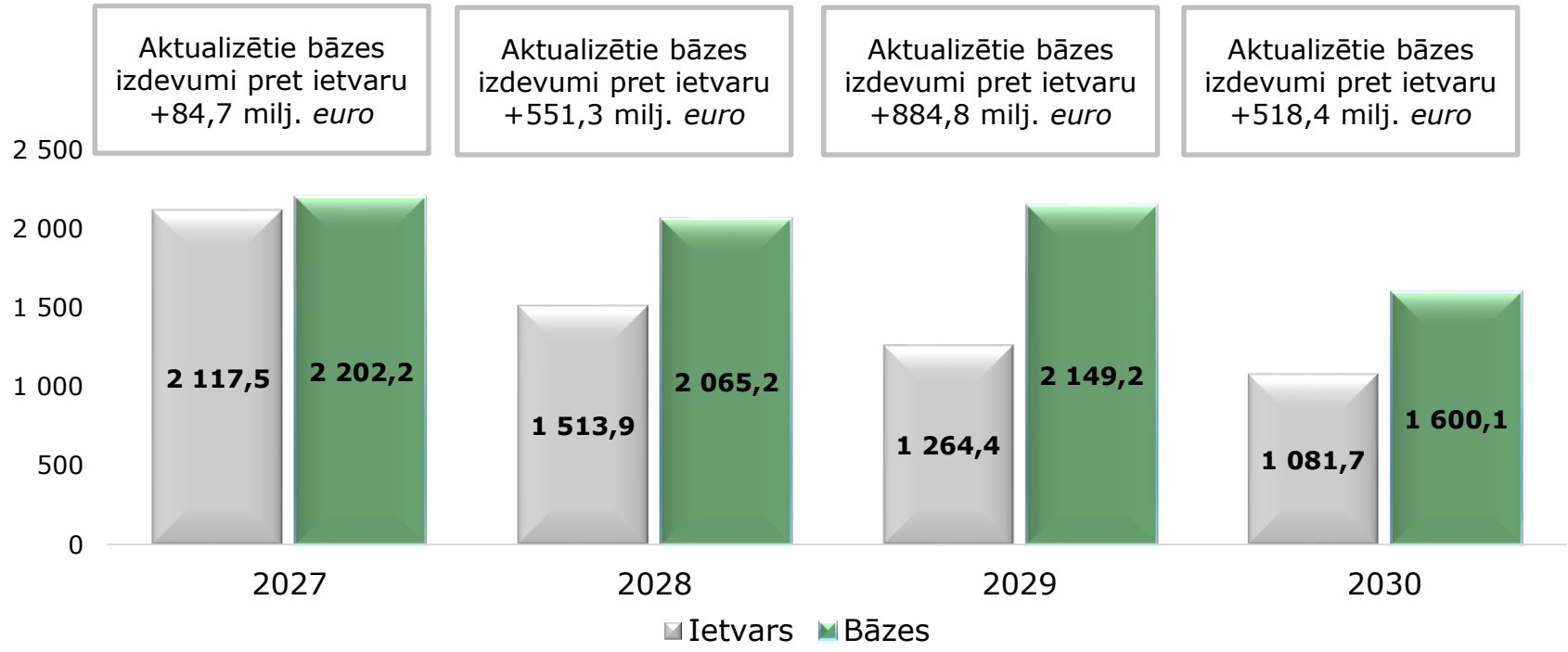

Lielākās izmaiņas pret apstiprināto ietvaru:	2027	2028	2029	2030
Papildu finansējums aizsardzībai atbilstoši Aizsardzības finansēšanas likumā noteiktajam (74.res.)				654,3
Finansējums aizsardzības un iekšējās drošības fondam 0,5% no IKP saskaņā ar FDL 10. pantu (74.res.)			271,0	285,3
Finansējums Ukrainas militārajam atbalstam (MK 16.12.2025. prot. Nr. 52 82. §) (74.res.)	122,5	128,9		
Aizsardzības izdevumu apjoma palielinājums līdz noteiktajiem % no IKP (AiM)	28,3	104,8	78,1	358,0
Valsts parāda vadības maksājumi (FM)	46,2	46,3	46,3	101,2
Iemaksas ES budžetā (FM)	32,4	66,6	6,4	71,7
Papildu finansējums līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem (74.res.)		16,6	61,0	61,0

Finanšu ministrija

Valsts pamatbudžeta bāzes izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektu un pasākumu īstenošanai ar visstraujāko pieaugumu 2029. gadā

milj. *euro*

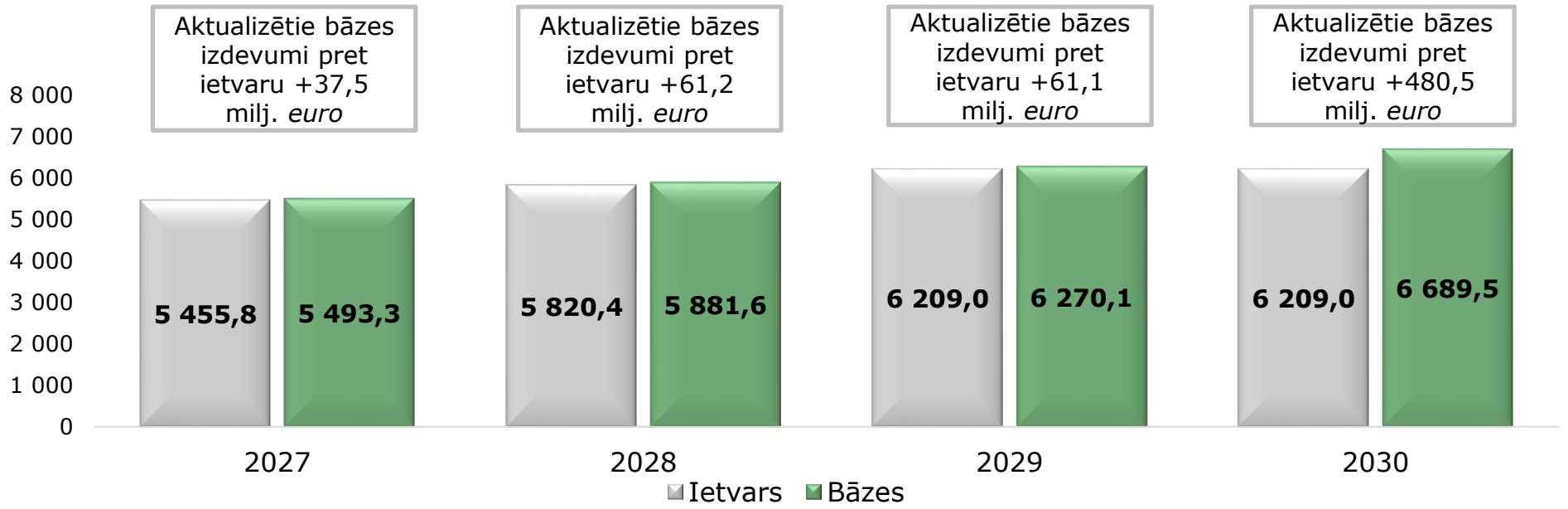

Veiktas korekcijas ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektu un pasākumu īstenošanai paredzētajos izdevumos atbilstoši precizētajiem darba grafikiem, kā arī izdevumos no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu atlikumiem un ieņēmumiem

Finanšu ministrija

Valsts speciālā budžeta bāzes izdevumos pieaug nepieciešamais finansējums vecuma pensijām

milj. *euro*

Lielākās izmaiņas pret apstiprināto ietvaru:	2027	2028	2029	2030
Vecuma pensijas	46,7	65,4	79,6	386,0
Invaliditātes pensijas	-7,1	-6,9	-5,7	28,4
Slimības pabalsts	5,7	6,0	-13,8	17,2
Atlīdzība par darbspēju zaudējumu	-1,1	-1,0	-1,2	13,9
Bezdarbnieka pabalsts	-4,3	-0,01	5,3	12,9
Vecāku pabalsts	-0,01	-0,003	-0,001	10,3
Pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā	-1,6	-0,8	-0,2	6,2
Apbedīšanas pabalsts	0,4	0,7	0,8	3,4
Maternitātes pabalsts	-2,0	-2,0	-1,9	2,0

Finanšu ministrija

Bāzes izdevumos 2027-2030 netika iekļauti pieprasījumi, kas neatbilst MK noteikumiem

milj. *euro*

2027. gadam	2028. gadam	2029. gadam	2030. gadam
43,2	**439,0**	**539,9**	**732,7**

Bāzes izdevumos nav iekļauti priekšlikumi, kuri neatbilst Ministru kabineta 2023. gada 17. janvāra noteikumos Nr. 15 "Maksimāli pieļaujamā valsts budžeta izdevumu kopapjoma un katrai ministrijai un citai centrālajai valsts iestādei paredzētā izdevumu kopējā apjoma noteikšanas kārtība vidējam termiņam" noteiktajiem bāzes izdevumu aprēķināšanas kritērijiem (detalizēts atšifrējums Informatīvā ziņojuma 5.pielikumā)

Finanšu ministrija

Trīs virzieni veido vienotu un sistemātisku pieeju izdevumu pārskatīšanai

01

Efektivizēšana

Nozaru ministrijas sniedza priekšlikumus optimizēt funkcijas, pakalpojumus, administratīvās izmaksas un piedāvāja strukturālos risinājumus

02

Četru gadu cikls

Nozaru ministrijas uzsāka pakāpeniski pārskatīt visu budžeta resoru pamatfunkciju izdevumus un sadalīt tos pakalpojumos, pasākumos, aktivitātēs

03

Horizontālā pārskatīšana

Finanšu ministrija izvērtēja prioritāros pasākumus, resoru rezultatīvos rādītājus, izdevumus ekonomiskās klasifikācijas kodu griezumā

Finanšu ministrija

Izdevumu pārskatīšana veicina mērķtiecīgāku valsts budžeta resursu izmantošanu - 2027. gadam ministriju iesniegtie priekšlikumi par pārskatīto finansējumu nozares prioritātēm veido 284,8 milj. *euro*

RESURSS 2027. GADAM

284,8

milj. *euro*

Resurss pa gadiem, milj. :

Identificētie resursu avoti

249,8 milj. €
Efektivizēšana – izdevumu un to resursu pārskatīšanas priekšlikumi

0,5 milj. €
Izdevumu samazināšana

34,5 milj. €
Prioritāro pasākumu pārskatīšana

Priekšlikumi resursu novirzīšanai

15,2 milj. €
Fiskālai telpai

269,6 milj. €
Resoru priekšlikumi iekšējām pārdalēm nozares svarīgākām vajadzībām

Finanšu ministrija

Budžeta efektivitāte - gan izdevumu samazināšana, gan priekšlikumi finansējuma pārdalēm nozaru svarīgākām vajadzībām

EFEKTIVIZĒŠANA

59 nozaru ministriju efektivizācijas priekšlikumi

249,8 milj. *euro* 2027. gadā

+0,5 milj. *euro* Priekšlikumi izdevumu samazinājumam

PRIORITĀTES, KURĀM NOVIRZĀMS FINANSĒJUMS

187,5 milj. €

Aizsardzības spējas

Bruņojums, militārais aprīkojums un aizsardzības infrastruktūra

AiM

11,0 milj. €

Ekonomikas attīstība

Investīciju piesaiste, eksporta un uzņēmējdarbības atbalsts

EM, EM (KP)

22,5 milj. €

Nodokļu un muitas administrēšana

Nodokļu administrēšana, muitas kontrole un digitalizācija

FM

1,8 milj. €

Iekšējā drošība

Policijas un robežsardzes kapacitāte, drošības infrastruktūra

IeM

2,9 milj. €

Cilvēkkapitāls un pakalpojumi

Izglītība, sociālais atbalsts un veselības aprūpe

LM, VM, IZM

20,1 milj. €

Enerģētika un vides aizsardzība

Atbalsts elektroenerģijas lietotājiem un vides uzraudzības stiprināšana

KEM

3,9 milj. € Citas nozares: TM, VARAM, Prokuratūra, ĀM, TB, SPRK, ST, SIF

Finanšu ministrija

Valsts funkciju stiprināšanai un mērķētiem atlīdzības pasākumiem iesniegti priekšlikumi 36,1 milj. *euro* apmērā, t.sk. 78% – NBS atlīdzības sistēmas pilnveidošanai

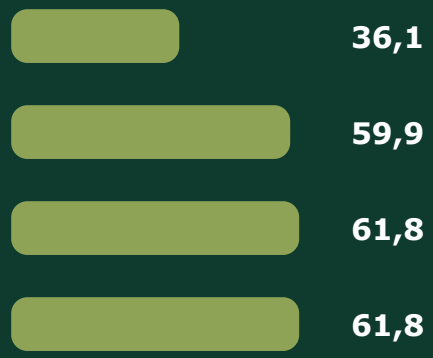
ATLĪDZĪBA

ATLĪDZĪBA 2027. GADAM

36,1

milj. eiro

Pa gadiem, milj. eiro:

Priekšlikums		2027	2028	2029	2030
NBS	**atlīdzības sistēmas pilnveidošanai**	**28,0 milj.**	**51,9 milj.**	**53,8 milj.**	**53,8 milj.**
VID	jaunie uzdevumi, funkciju nepārtrauktība	4,6 milj.	4,6 milj.	4,6 milj.	4,6 milj.
VVD · KEM	VVD atlīdzības izlīdzināšana; KEM kapacitāte ES lēmumu procesos	1,1 milj.	1,0 milj.	1,0 milj.	1,0 milj.
VSAC	funkciju izpildes nepārtrauktība	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.
VDAA · VARAM	IKT speciālisti, dokumentu vadības centrs, veselības apdrošināšana	705,4 tūkst.	705,4 tūkst.	705,4 tūkst.	705,4 tūkst.
Prokuratūra	Eiropas deleģēto prokuroru kapacitāte	423,4 tūkst.	455,4 tūkst.	455,4 tūkst.	455,4 tūkst.
DVI	divi darbinieki jaunām funkcijām	65,1 tūkst.	65,1 tūkst.	65,1 tūkst.	65,1 tūkst.
SIF	IT funkcijas un iecietības veicināšanas eksperti	44,9 tūkst.	44,9 tūkst.	44,9 tūkst.	44,9 tūkst.
VP koledža	telpu uzkopšana	13,4 tūkst.	14,0 tūkst.	14,0 tūkst.	14,0 tūkst.
Kopā		**36,1 milj.**	**59,9 milj.**	**61,8 milj.**	**61,8 milj.**

Finanšu ministrija

Pārskatot finansējumu prioritārajiem pasākumiem (PP), atbilstoši faktiskajai izpildei un sasniegtajiem rezultātiem, identificēts potenciālais iekšējais resurss 34,5 milj. *euro*

HORIZONTĀLĀ PĀRSKATĪŠANA

PP pārskatīšanas rezultāti pa resoriem

Resors	2027	2028	2029	2030
AiM	18,0 milj.	–	–	–
LM	3,2 milj.	3,2 milj.	3,2 milj.	3,2 milj.
KEM	2,5 milj.	2,5 milj.	2,5 milj.	2,5 milj.
VM	2,5 milj.	2,5 milj.	2,5 milj.	2,5 milj.
TM	2,3 milj.	2,3 milj.	2,3 milj.	2,3 milj.
IeM	1,9 milj.	1,5 milj.	1,6 milj.	1,6 milj.
MK	1,8 milj.	1,7 milj.	1,7 milj.	1,0 milj.
IZM	1,6 milj.	1,6 milj.	1,6 milj.	1,6 milj.
SM	384,8 tūkst.	384,8 tūkst.	384,8 tūkst.	384,8 tūkst.
FM	236,5 tūkst.	236,5 tūkst.	236,5 tūkst.	236,5 tūkst.
ĀM	39,0 tūkst.	–	–	–
VARAM	31,8 tūkst.	31,8 tūkst.	31,8 tūkst.	31,8 tūkst.
KM	27,6 tūkst.	27,6 tūkst.	27,6 tūkst.	27,6 tūkst.
KNAB	2,9 tūkst.	2,9 tūkst.	2,9 tūkst.	2,9 tūkst.
Kopā	**34,5 milj.**	**16,1 milj.**	**16,0 milj.**	**15,4 milj.**

115 pārskatīti prioritārie pasākumi (ar ietekmi uz 2027. gada budžetu)

Identificētais resurss 2027. gadam

34,5

milj. *euro*

2028. g. 16,1, 2029. g. 16,0, 2030. g. 15,4 milj. *euro*

Finanšu ministrija

Valsts izdevumi sistemātiski izvērtēti, detalizējot tos līdz konkrētu pakalpojumu, pasākumu un aktivitāšu līmenim

ČETRU GADU CIKLS

61

pārskatīta apakšprogramma

435

pakalpojumi, pasākumi un aktivitātes

Četru gadu ciklā šādi tiks pārskatīti visu resoru pamatfunkciju izdevumi

Detalizācija dod informāciju par izmaksām un rezultātiem, lai nepieciešamības gadījumā pieņemtu lēmumus par tā apjoma maiņu, turpināšanu, īstenošanas veida pārskatīšanu, atteikšanos

Finanšu ministrija

2026. gadā pārskatīti 43% pamatbudžeta pamatfunkciju izdevumu būtiski paaugstinot izdevumu caurskatāmību un detalizāciju

ČETRU GADU CIKLS

Ministrijas	Apakš-programmas	Pakalpojumi (VIRSIS)	Pakalpojumi (nav VIRSIS)	Pasākumi	Aktivitātes	Kopā
Pamatbudžets, t.sk.:	**58**	**147**	**41**	**155**	**59**	**402**
ZM	2	44	8	46	20	**118**
TM	13	24	15	16	8	**63**
FM	4	25	4	8	12	**49**
SM	17	1	–	36	7	**44**
LM	3	25	–	–	–	**25**
IeM	4	6	–	15	3	**24**
VARAM	1	13	1	4	1	**19**
KEM	3	–	2	10	7	**19**
AiM	3	4	5	5	–	**14**
EM	2	5	–	4	–	**9**
VM	1	–	–	7	–	**7**
KM	1	–	6	–	–	**6**
ĀM	3	–	–	3	1	**4**
IZM	1	–	–	1	–	**1**
Speciālais budžets (LM)	**3**	**28**	**1**	**4**	**–**	**33**
Kopā	**61**	**175**	**42**	**159**	**59**	**435**

SECINĀJUMI

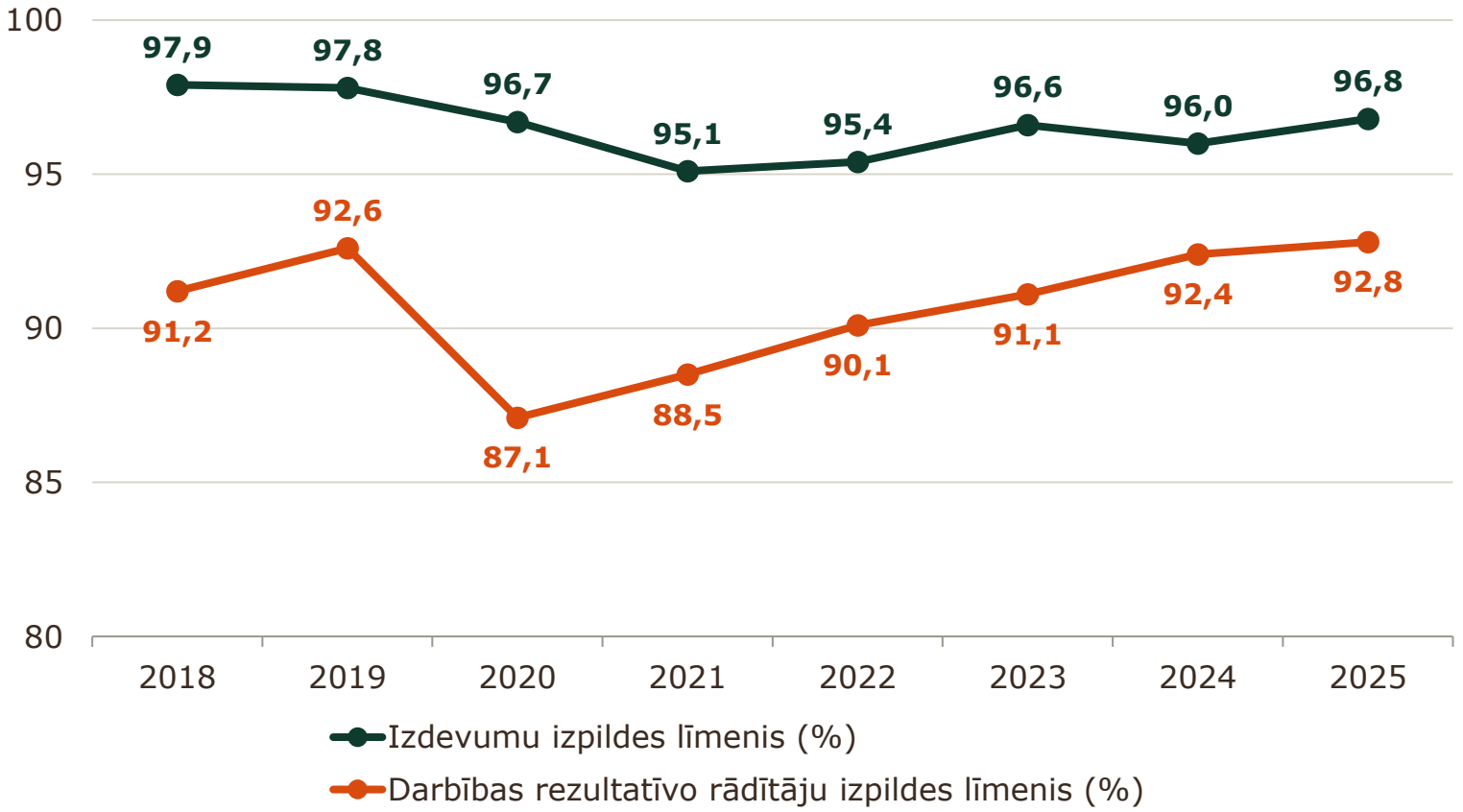
1. **Veiktā izvērtējuma rezultātā ir iegūts detalizēts pārskats par pakalpojumu, pasākumu un aktivitāšu nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu, tā struktūru līdz EKK trīs zīmju līmenim.**
2. Būtiski paaugstināta izdevumu pārskatīšanas detalizācija un caurskatāmība, finansējums sasaistīts ar sasniedzamajiem rezultātiem.
3. Lielākā daļa **izdevumu novērtēta kā būtiski**, vienlaikus apzinātas atsevišķas efektivizācijas iespējas.
4. Rezultāti veido pamatu detalizētākai izdevumu izvērtēšanai un **uz rezultātu vērstai budžeta plānošanai.**

Finanšu ministrija

HORIZONTĀLĀ PĀRSKATĪŠANA

Izvērtēti visi 1 616 darbības rezultatīvie rādītāji, analizējot to izpildi un sasaisti ar valsts budžeta finansējuma izlietojumu. Rezultātu izpildes līmenis tuvinās izdevumu izpildei

Pamatbudžeta pamatfunkciju darbības rezultatīvo rādītāju un izdevumu izpildes līmenis, %

96,8%

izdevumu izpildes līmenis 2025. gadā

92,8%

vidējais rezultatīvo rādītāju izpildes līmenis 2025. gadā

Finanšu ministrija

Nulles budžeta pilotprojekts, pielietojot starptautisko praksi

NULLES BUDŽETS

Pilotministrijas: SM EM FM

METODE

Mērķis → Rezultāts → Pakalpojums → Resursi

Katrs izdevums tiek pamatots no jauna.

- **Standarta** - plānotais apjoms un kvalitāte
- **Bāzes** - minimāli nepieciešamais finansējums
- **Samazinātais** - zemāks finansējums ar identificētiem ietaupījumiem un riskiem

Alternatīvas: procesu vienkāršošana, digitalizācija, funkciju pārklāšanās novēršana, ārpakalpojumi, koplietošana.

SECINĀJUMI

1. **Galvenā pievienotā vērtība – sistemātiska izdevumu pamatotības izvērtēšana, funkciju prioritizēšana un alternatīvu salīdzināšana.**
2. Jāstiprina analītiskā kvalitāte: izmaksu un rezultātu sasaiste, alternatīvu kvantificēšana, konkrēti efektivizācijas pasākumi.
3. Pilotministrijas nesaskata būtiskas iespējas samazināt izdevumus un pašreizējo finansējumu uzskata par minimāli nepieciešamo.
4. Normatīvajos aktos noteiktās prasības un pienākumi ierobežo iespējas samazināt izdevumus, jo noteikto mērķu un funkciju izpildei nepieciešams atbilstošs finansējums.

Finanšu ministrija

NĪN piemērošana vietējiem apstākļiem un iedzīvotāju vajadzībām

Pašvaldībām pienākums no 2029.gada noteikt NĪN likmes un/vai NĪN bāzes (kadastrālās vērtības) ierobežojumus

- NĪN likmes un/vai NĪN bāzes ierobežojumus pašvaldība nosaka savos saistošajos noteikumos.
- Pašvaldība var veidot savai administratīvajai teritorijai piemērotāko NĪN politiku, ņemot vērā:
  - iedzīvotāju vajadzības;
  - vietējās infrastruktūras attīstību;
  - pašvaldības pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu.

NĪN ieņēmumi pilnā apmērā pašvaldības budžetā

- Sākot ar 2029.gadu NĪN ieņēmumu izslēgšana no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķina.
- stiprināta pašvaldību finansiālā patstāvība un atbildību par NĪN piemērošanu un ieņēmumu izmantošanu.

Jaunas kadastrālās vērtības no 2029.gada

- No 2029.gada stājās spēkā jaunas kadastrālās vērtības, kas mājokļiem, ēkām un zemei ir būtiski augstākas nekā esošās kadastrālās vērtības NĪN aprēķinam.
- Vienlaikus ar kadastrālo vērtību izmaiņām nepieciešams pārskatīt NĪN piemērošanas nosacījumus, lai ierobežotu kadastrālo vērtību pieauguma ietekmi uz iedzīvotāju maksājumiem.

Finanšu ministrija

Pārskatot esošos izdevumus, ministrijas radušas resursus aktuālajām prioritātēm, savukārt fiskālās telpas uzlabošanai ilgtermiņā nepieciešamas strukturālas reformas

Nozaru prioritātes	Ministrijas piedāvā finansēt svarīgākās vajadzības, pārskatot un pārdalot esošos resursus.	**MK** protokollēmuma projektā
Būtiska finansējuma pārplānošana aizsardzības nozarei	Aizsardzības ministrijā pārplānots ievērojams finansējums, novirzot to aizsardzības spēju stiprināšanai, atbilstoši aktuālajai situācijai.	**MK** protokollēmuma projektā
Lēmumu priekšlikumi	Detalizēta informācija par paredzētajiem lēmumiem pieejama MK protokollēmuma projektā.	**MK** protokollēmuma projektā
Strukturālo reformu virzieni	Apzinātas reformu iespējas, tostarp Valsts kontroles revīzijās identificētās iespējas un sociālo partneru priekšlikumi. Jāpieņem lēmums budžeta sagatavošanas procesā par atbalstāmiem priekšlikumiem vidējā termiņā.	**Vidējā termiņā** lēmums par atbalstāmiem priekšlikumiem

Iekšējās pārdales palīdz risināt aktuālās vajadzības.
Strukturālās reformas – pamats efektivitātei ilgtermiņā.

Finanšu ministrija

Nākamais solis – politiska vienošanās par atbalstāmajām reformām un to īstenošanu budžeta sagatavošanas procesā

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!

Finanšu ministrija

Vidējā termiņa valsts budžeta izdevumi samazināti 844,1 milj. *euro* apmērā
(2026.-2028.)

	2026	2027	2028
Gatavojot #Budžets2025, veiktais bāzes izdevumu samazinājums	50 *milj. €*	50 *milj. €*	50 *milj. €*
Bāzes izdevumu samazinājums atbilstoši 2025. gada 26. augusta MK lēmumam un veiktajiem pasākumiem uz 2. lasījumu	181 *milj. €*	165,2 *milj. €*	162,8 *milj. €*
Gatavojot #Budžets2026, papildu izdevumu samazinājums	12,4 *milj. €*	89,4 *milj. €*	83,3 *milj. €*

~844,1 milj. *euro*